Buriaad-Mongoliin
YNEN

1933 onii
Apreeli 22 nii eder

№ 93 (950)

Zakika yne:
Sara byriin 2 tek. 50 menge
3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin
15 tek. 12 sariin 30 tek. Dugaar
nezeedlin yne 10 menge.

„B-M YNENII" KOROONII AADRIS:
Верхнеудинск, Центросоюз 19.
№№ телефонов: редактора—344, сек
ретаря—323.

Kabariin tarilga

Ynendee juuma byteel ygei

nam zasagiin ɵmɵnɵ kuurmag medeeceleer niydee arçag-çadiigi butacokizo kabariin tarilgiin beledkeliigi amzaka

Niydee arçasanii yre

Koriiin aimagiin Jirbaanoviin somon bol aimagiin emkinyydiin ɵmɵnɵ bolşoviigiin dyrbedygeer kabariin tarilgiin ugtalgada gyiced dyyren beledkeltei bainabdi geze ɵceen bişe ynemlelge ɵgɵsɵn baina.

Azoodo medegee ɵkɵdɵɵ: yrisenii foondo 110 kubi baiguulagdasan ba çanariin talaar sain kɵdɵɵ azaliin zer zebsegyyd, maşiinanuud gyiced zasabarilagdasan geke juma-

Ynendee tonç ondoo zurag garça jireke jum. Jirbaanoviin somonii ba somonii kɵtɵlbɵrilɵgçɵd bol aimagiin emkinyydiin ɵmɵnɵ niydee arçaza baisan bolno.

Men somon dotor olon kolkoozuudta yrisenii foondo baiguulka tɵsɵb dotoroo buzagai zyil jub, gekede yrisee ceberlen ygei kadagalasan baina.

Azoodo ɵgɵsɵn medeegiin josoor men somon dotoroo kolkoozuudta 394,5 centner yrisenii zasa baiguulagdaka tɵsɵbɵɵs mɵnɵɵ 438 ceentner baiguulagdaba gesen baika jum. Karin ynendee şalgaad yzekedeni: „Manaiazal" geze kolkooz bol kamta deere 150 ceentner yrise baiguulka josotoi aad mɵnɵɵ niuur deere 133 ceentner baiguulsan baikaas yle baran tyynii çanarani ton muu ba ceberlegdee ygei baika jum.

Tyyniigi ceberlekedeni tukailamzaar bodozo yzekede lab 20 kubiaas dooşo bişeni juu 25 aas 30 ceentner kyrtele koroko baina.

„Main negen" geze kolkooz bol 67,5 ceentner yrisenii foondo baiguulka tɵsɵbtei aad mɵnɵɵ niuur deere miil 59 ceentner baiguulsan ba ovioosiin kɵrɵngiigi uku moridoo ideelyylsen tula negeç kiilo ovioos ygei yldesen baina.

Enyyniigi arteeliin tyryylegçe Dabaa Damdinii ileçilekeni: „leespromkoozoos ovioos abka geze naidasan bainabdi" gekeer kizaarlaba mɵnɵɵ arteelaa ovioosoor kangakiin jamarç kemzee abana ygei.

„Zurgaan zam" geze komuuna miil 20 ceentner ovioostoi bolboç tereni çanariin talaar jaaç ygei muu ba 40 kukiaas deeşe bişeni kɵrɵngɵdɵ arai kereglegdekeer şuu, Şiniiciin yrisenii talaar enyynees deeşe bişe. Jaariciin yrisiigi ceberlekedeni 15 kubini kɵrɵngɵ bolko ygei kajadasan garana. Komuuna bol somonii soveed ba namiin yyriin kamar dooro şakuu byte baikada tus emkinyydiin zygees jamarç sanal bodoloo tabidag ygei kolkoozuudiin ɵgɵsɵn medeede sokoroo itegeed suudag baina.

Kɵdɵɵ azaliin maşiina zebsegyydiin zasabari bol somonii soveedoor ɵgtɵsɵn medeegeer dyyresen baika jum. Zygeer ynendee bodood yzebel tiime bişe baiza bolno-

„Manai azal" geze arteel bol 20 plyygyydtei baika aad, tedeni apreeliiin 2-iin ɵdɵr geriin kyriee dotoroo zasabarilagdaa ygei demii taraza kebtene. Kɵtɵlbɵriçɵdɵni kyyznicenyyd ygei geze bejee samaruulda juma, tiime bişe tus arteelde kojor kyyzniiciin darkaçuudiin baikada, tedeniigi kereglédeg ygei baina.

Moridiin zebsegyyd ba bişeç zer zebsegyydiin zasabari ekilee edii. Kolkooz bol ene metiin asuudaluudiigi zeze zyilyyd deere toolodog baina. Tiime bişe ede „zize" zyilyydeni ecestee aikabtar jikeken yyrgetei baina şuu.

Kabariin tarilgiin plaan bol kolkoozçon byride ba brigaada byride kyrgegdee ygei ba tyynçilen kɵdɵɵ azaliigi debzyylkiin yndesen bolko: urgaaciigi debzyylkiin ba tarilgiin çanariigı saizaruulkiin temeceliin talaar jamarç kemzeenyyd abtaa ygei baina.

Zydkeke unaagiin kyçenii baidal tonç muu ba ene talaar kabariin tarilgada ajuul uçaruulza bolkon magad ygei şuu.

Moridoni kɵdɵlmɵridɵ jabaza ecengi, dunda cadkolon morin negeç ygei, gadana, 15-20 kubi moridoni kɵdɵlmɵriɵɵs garangi ba tedeniigi zasakiin tula jike udaan bolzor kereglegdeke baina.

Ede byke buzagai jabadaluudiin yreni juu deerees boloob, gebel somonii soveediin kɵtɵlbɵridɵ josotoi oportuniis eteegeedyyd suuza zorilgoor kabariin tarilgiin beledkeliigi tasalduulaza baisan baina. Mɵnɵɵ kuuçan kɵtɵlbɵrini selgcsen bolboç şine kɵtɵlbɵrini darui zasaza çadaa ygei baina.

Kolkoozçod-udaarniguudiin rajoonii ba respyybliigiin kuraluudiin kandaka biçegiigi yrgen niitiin dunda delgereer kelcen yzelge ba udaarniguudiin kui kuraliin togtooliin yndeseer kabariin tarilgada jamar beledkeltei baisaniigi şalgaka jabadaluud bol baisan byke dutuunuudiigi uudalaza tarilgiin beledkeliin daiçalkui ekiiigi tabisan baina.

Baisan byke yrisenii kɵrɵngiigi ceberleke kɵdɵlmɵri emkidkegdebe, dutamag yrisee gyicedkekiin kemzeenyyd abtaza ba maşiina zebsegyydiigi dakin zasabarilaza ekilesen baina.

Kolkoozçod-udaarniguudiin respyybligiin kuraliigi ugtuulan kabariin tarilgiin beledkeliigi erkim sainaar ɵngɵrgɵkiin tula kolkoozuudiin dundiin socialiis meriiceenyyd delgeresen baina.

Main 20-oos kozom bişe kabariin tarilgiigi gyiced dyyrgeed baika geze temdeglesen baina.

Zarim tuskai kolkoozuud (Manai azal) tarilgaa main 14-15 naar dyyrgeke gebe.

A. Seelskii

Zokiko gazar ankaragtii.

Aga. Cogto kangiliin somonii „Ulaan bulag arteel bol odoo kabariin tarilgada jamarç beledkel ygei „ɵɵrɵɵ bytekede" naidaza suuna. Tarilgada kereglegdeke maşiina zebseg ba terge morinii tonog g.mete kaişa kereg kajasan gazaraar kebteze baina gebel maşiinanuudni namariin yjede kajagdasaar abtasan ygei ɵbɵldɵɵ casanda daruulza zibede idyylsen ebdereze kebteseer baika juma. Enyyn tukai prableeniiin odoo boltor sanalaa tabisan ygei. Iimede zokiko gazar ankaraza darui cagaa katuu kemzee abaza tarilgadani beledkyylke keregtei.

Somoço mergen

Tarilgiin beledkelde saad kiine

Selenge. Nojokon somonii Cɵkɵ tagalcar tasagiin somonii zɵblɵliin geşyyn Radna Mɵnkiin gegçe bol tus tasagiin ɵmçiin azaltaniigi mɵnɵɵ boltor kabariin tgrilgiin yrisiigi kaalgaka tukai jamarç oroldolgo gargaa ygei deerees negeç ɵmçiin azaltan tarilgiin yrisiigi kaagaa ygei.

Gadana. mɵnkiin bol Ulaan odon" toozlin moriigi daagça begeed, kɵdɵlmɵriçɵn moridiigi jike turankaigaar bailgasan deerees kabariin tarilgada plyygee daaka morin komor baina. Mɵn tarilgadaa beledkesen ɵbɵsɵn ba kyke soloomiigi koroto sedkeleer yrilte kiisen baina. Mɵn morinii tonog bolon tergenyydiigi ton muugaar karadag, ebdersen juumiigi zasuulkiin tula sanalaa tabidag ygei. Ene tarilgiin beledkelde çadaliin zergeer saad kiize baisan.

Mɵnkiin gegçede josotoi kuuliin kemzee abagtii.

Yneni gabşagai nojokon boro

...riin tarilgada ba maliin azalda kɵdɵɵnii komunii... ...nariin bolşoviig kɵtɵlbɵriiigi şalgaka cag orobo.

...N-iin TK ba TKK pleeogtooluud, nɵk. Staalinii fevraalida bolson byke ...in udaarniguud-kolkoozço... cuglaanda kelsen yge...dɵɵ azaliigi gaikamşagtai...ilgaka zaimiigi zaasan bai... gebel—kolkoozçuudiigi ...iin, kolkoozçodiigi çanga bolgoko, ene baidalda ...tula mɵnɵɵ kabariin ta...anartaigaar ɵngɵrgɵsɵnii yrzeliigi zaabal deeşelyy... azaliin problieema şiidke...alda aikabtar kariuucalga...bolko kabariin ba zunii ...buulagdaka mal azaliin ...iigi bolşoviig josoor ɵn...gesen baina.

...orilgiigi dyyrgeze çadaka ...idal bygede manda bii ...le zasagi bariaad bainabdi, ...ulasiin arga zebsegi me...nabdi, bidenerle kolkoo... kɵtɵlbɵrilkɵ, josotoibdi" ...) ligeze basa byke kolboo...daarniguud—kolkoozçodiin kizaariin udaarniguud ...uudiin cuglaan ɵɵsɵdɵɵ ...iin kɵdɵlmɵriiigi beje çe...e dyyrgegçɵd dabtan ke...K (b) N-iin mozkom ba ...KK-siin kamtarsan pleenym ...bigdasan zorilgiigi manai ...-Mongol Respyybligiin er...ilda jaaza dyyrgekiin bol...ogtool gargasan şuu. Kaba...gada yrgelziin deeşeleIgiigi ...geegeeree gegtaar byriiin ...inerees jaabaç dooşo ygei ...rguulka, mal azalda maliin ...ogtolon tasalaza caaşadaa ...in tula mal niilyylkiin ka...gi tarilgiin kampaanida ...rtaigaar jabuulka, tɵl aba...mpaaniigi tariaanii kuriaal...npaanitai cacuulaza jabuu...n baina.

...ulan bolson BMASSR-iin IV dygeer seese ba saja...son manai respyybligiin ...lkoozuudiin udaarniguud ...odiin ankaduugaar cug...nai respyybligiin ɵmɵnɵ ...kabariin kɵdɵlmɵriiin yyrgenyydiigi tarilgiinç talaar maliin ɵskɵbɵriinç talaar manai kolkoozuud dyyrgeze çadaka byrin erke baidal baina gebe. Tyyniigi ton mergen Koriiin aimagiin negen kolkooziin udaarnig mal aduuladag kolkoozçon: „Malai ɵskɵbɵri geeşe karuusaaraa boldog jum"-geze manai ilyy yge nemelte ygeigeer batalazai.

Angiiin temeceenii kurcadasan ene yjede kabariin tarilgiin ba maliin ɵskɵbɵriiin mɵnɵɵ ziliin gaikamçagta kabariin urda tabigdasan yyrgiigi byrin gyicedkel bol ɵɵrɵɵ bytekiin zamaar dyyreke geze ugta bolko ygei tula namiin emkinyyd ilangajaa kɵdɵɵgiin komuniistanuud kolkooziin tarilga ba maliin azal deere bolşoviig kɵtɵlbɵriigi ynekeeree belvylze çadakaar kɵdɵlmɵrijɵɵ şinedkekiin tukai Mozkomiin pleenym tusagaar delgerengii togtool gargasaniigi manai sonin ɵɵriingɵɵ apreeli 9 ba 10-nii dugaaruudta kuuçan mongoloor tolilɵson baina.

Tyyn dotoroo kelesenii kedii yge abça karuulbal: „Kɵdɵɵ toskon ba suurinii namiin emkidkel ba niitiin kɵdɵlmɵriiin yndese jabuulalgiigi kolkooziin brigaadada elsyylen jabuulka josotoi.

Uçar iimiin tula, kɵdɵɵ toskon ba suurinii zɵblɵliin, kolkooziin, selipoogiin tyryylegçenyyd ba kɵdɵɵnii mergezeltenees bişe bykii komuniistanuudiigi darui cagaa mal azaliin ba tariaanii azaliin ba tariaanii azaliin brigaadanuudta kajaza komuniistanar bykendee brigaadiin kɵdɵlmɵriiin baidaliin tula kariuucaka çanga kariuucalga tedɵnde tuşaaka" — gesen baina (Ynen № 83).

Udaaluulan, udanç ygei ene togtooliigi azal kereg deere bejelyylkedee jaaza jabuulka josotoib gesendel adaliaar BK(b)N-iin TK-d bol maarta 22 ɵdɵriin togtooloor „Iiskre" ba „Vperiood" geze kolkoozuudiin yyryydiin kɵdɵlmɵrinyydiin yliger deere tarilgiin ba mal azaliin brigaadanuudiin kɵdɵlmɵridɵ bolşoviig kɵtɵlɵri labkan bejelyylkeer uamiin yyriin kɵdɵlmɵriiigi şinedkekiin bodoto zaabari gargan karuulsan baina (manai soninii apreeli 3-nii 77 dugaarta kuuçan mongoloor tolilɵgdosoni yze).

Iime todorkoi togtoolnuudiin baisaar baitar olon juuma kelelte ygei gancala kɵdɵɵ nutag kolkoozuudiin namiin yyryyd ba kɵdɵɵ komuniistanar byken kabariin tarilgada ba maliin azaliin brigaadanuudiin kɵdɵlmɵriiigi uragçani tataza kɵtɵlkɵɵr bolgozo namiin kɵdɵlmɵriiigi şinedkeze çadasanii azal kɵdɵlmɵriçɵdiin kɵdɵlmɵri deere şalgaka cag bolno.

Ene şalgalta Burmozkomiin togtooliin josoor baigça apreeliiin 15 aas mai 25 kyrtele yrgelzeleke yzelgiin sara ɵngɵrgɵlgɵɵr tabigdasan yyrge bol namiin ceberlelgiin urda ken ynekeeree komuuniista ken kalaasandaa namiin bilieed abça jabasan bolşoviigiin kɵtɵlbɵri ɵgçɵ kɵdoɵ azaliin çanar saizaruulkiin tɵlɵɵ temeceze çadaka ygeigi ileryyleze ɵkɵ aikabtar jike ulas tɵriin çanartai kereg azal. Mɵnɵɵ ɵdɵr tolilogdogço mozkomiin togtooloos tyyn abtasan kɵdɵɵ niutagiin somonii ba kolkoozuudiin tyryydiin bolon tus komuuniista byriin namiin zinkeni şugamiigi bejelyylkiin tula ker temeceze baisaniigi zaaza ɵkɵ barimtanuud bolko kemzeenyyd komuniista byriiin mederelde şingeze gyicedkegdeke josotoi ujalga mɵn. Tyyniigi dyyrgeze çadasan baibal namiin kɵdɵlmɵriiigi odoo cagiin erilgede taaruulan namiin kɵdɵlmɵri şinedkesen deere toologdoko bolno.

Kɵdɵɵgiin komuniistanuud tanai urda kariuucalgataigaas kariuucalgatai cag orobo. Kabariin tarilgiin çanar ba maliiin ɵskɵbɵriiin kabariin kɵdɵlmɵri imagta komuniistanuudiin jaaza kɵtɵlbɵrilezɵ çadasanaas çiidkegdeke geze çanga kaduuza, TK-iin zaasan josoor namiin kɵdɵlmɵriigi şinedkeke josotoibdi.

...kra" ba „Vperiood" geze kolkoozuudiin dergedeki namiin yyryydiin kɵdɵlmɵriiin tukai ...n TK-iin togtooliin baisaar baitala kabariin tarilgiin kɵdɵlmɵri ba maliin tɵl abalga ...niilyylgiin kampaaninuudta kɵdɵlmɵrijɵɵ şinedken udaridaza çadaagyi komuniista... baibal malagaigaas juugeeree ondoo bolkob!!!
...)N-iin Bur. Mozkomiin togtooloor ɵngɵrgɵgdɵkɵ namiin kɵdɵlmɵriigi yzeke sara bol ...niistanariin sorilto mɵn!

...ɵɵ nutag ba toskondoki doodo şatiin namiin emkiiin ...arinuudiin kɵdɵlmɵri yzeke sara apreeli 15 aas mai 25 kyrtele) ɵngɵrgɵlgɵ tukai.

...(B)N-iin Burmozkomiin tobçoonii togtooloos tyyberilezei

...buulagdaka yzelge bol yyr... namiin gryypenyydiin, na...mkidkegçeneriin kɵdɵlmɵ...mariigi yndeseerni kubil...saka, ulas tɵriin yzel sur...talaar kɵdɵɵ nutag toskon...omuniistanuudiin beledke...gokɵ ba tus komuniista...yri, yyryyd ba namiin ko...iud bykeli deeree ker zer...iin zinkeni şugamiigi be... çadadagiigi ileryylze dai...algalta bolko yndesen zo... baina.

...namiin gryype, namiin em...e bykenii ba tus komuniis...yriin urda tabigdaad bai... tɵriin çanartai aza akuin ...kampaaninuudiin yyrge... dyyrgekiin tula bolşovii...ecel jabuulsaniigi karuul...ntiin yzyylelyydni:
...kii somondo, kolkoozto, ...ada tarilgiin tɵsɵbiigi jo...g dotoroo byrin gyiced...

...igi deeşelyylke kemzee... tɵsɵbiigi gyicedkelge ba ...gyicedkelge;
...iin niilyylelge, tɵl abalga ...a, zulzagalalga ba unaga... sain beledkeltei kandaza ...ruulkaar ɵ n g ɵ r g ɵ l g ɵ:
...iin ykeliigi ogtolon zog...ba mɵnɵɵ ziliin tɵliigi by...yylalga;
...idoo sainaar karalga ba ... bolon kɵdɵlmɵriiin una...ilgiin kɵdɵlmɵridɵ zişee ...r beledkelge;
...koozuudta, kolkoozto, bri... kɵdɵlmɵriiin kyçiigi zɵ...baalga, sovkooziin ba kol...kododoo kabaadaka kɵ...ed-kolkoozçodtoi ton şal... udaarnig-brigadiir tyryy...iin brigaada emkidkel...

z) Sovkooziin ba kolkooziin zɵɵriigi niudargaçuudaar, kulagaiçadaar, zyyligyydeer, koroto sedkeleer syidkel kiigçedeer yrigdeke gemteegdeke jabadaluudaas sainaar kamagaalalga;

z) Kolkooziin brigaadanuudta komuniistanuudiigi ba komsomoolnuudiigi zɵbɵɵr kubaaza bekilelge namiin gryypenyydiigi ba namiin emkidkegçeneriigi şalgaramal komuniistanaraa tasalza ɵkɵ zergeer bykezyylelge, namiin gryypiin ba namiin emkidkegçeneriin kɵdɵlmɵriigi zişee karuulkaar tabin zokioolgo:

i) Bykii komuniistanuudaa ba komsomoolnuudaa ulas tɵriin niitiin kɵdɵlmɵridɵ kabaaduulalga, ene kɵdɵlmɵridɵ surguulinuudiin surgagçad ba busaç somonii kolkooziin edebkitediigi tataza oruulalga, kolkoozçodiigi, brigaadanuudiigi kolkoozuudiigi zuun kubi socialis mɵriiceɵdɵ kamaaruulalga udaarnig brigaadaar kɵdɵmɵrilɵkɵ jabadaliigi yrgeneer delgeryylelge ulaan kara sambaruudiigi, tarilgiin talmai deere, feermenyydte, brigaadanuudta namiin sonin ba tuskai kuudasa zergenyydiigi gargalga, kamtaraza sonin biçeg unşalga, jariaa kiilge, kɵdɵlmɵriçɵdiin yiledberiiin zɵblɵɵ ba idebkitedtei zɵblɵɵ kiike jabadaluudiigi yrgeer jabuulalga;

k) Namiin yyriigi, komsomooliigi, kolkooziigi, sovkooziigi, somonii soveediigi niudargaçuudaas lamanuudaas, koroto syidkel kiigçedees bolon busaç ene mɵtiin niitede esergyy elemeentenyydees şuud ceberlelge;

l) namiin ɵdɵryydiigi, ulas tɵriin ɵdɵryydiigi teooriin ɵdɵryydiigi uridçalanii beledkel sainaar tabisanii yndeseer zişee karuulmaar ɵngɵrgɵlgɵ, namiin Tɵb komiteediin, kizaariin komiteediin mozkomiin, raikomiin ba soveediin emk'nyydiin çukala çukala ali bykii yndesen togtooluudiigi josotoi cag dotoroni nebteryylkiin kereg emkidkeze komsomooliin yyrte, ekeneeriin dunda, kɵdɵlmɵriçɵdiin dunda, kolkoozuudta ba ygeitei dunda ɵmçiin azaltanii dunda gyicedkelgiigi bejelyylelge bolko josotoi.

3. Deere zaagdasan barimtalaka yzyyleliin yndesen deerees namiin yyr byride namiin gryype ba namiin emkidkegçe ba tus komuuniista byride namiin kɵdɵmɵriigi yzelgiin cagiin yjede dyyrgekeer ilgaa taigaar kandaza namiin onçotoi daaltanuudiigi tuşaakiigi aikomuud ba namiin yyryydiigi ujalgaina.—

Kamtiin azaliigi karadag ygei tyryylegçe geeşegyy?

Aga. Yrɵɵniin somonii Mooltoviin neremzete arteelida 32 ondo boskuul bolsonoo bucaza jiresen Abarmid Ajuuriin gegçe toocoçon bolood baina. somzɵblɵliin tyryy namiin geşyyn Namdag Galdanai gegçe aimagiin tebɵɵs tuskai biçelge baisaar baitalaa Ajuuriigi kolkooziin toocoo byridkeliin gazaraas kolodkokiin kemzee abal ygei koirogoor kandaad suuza baina. Tyynde namiin şataar kemzee abaltai bolbo busa juu?

Modo uraskalgiin froonto deere

ɵngɵrɵsɵn ziliin dutuugi dabtaka ygei

Uraskalgiigi kɵdɵlmɵriçɵnii kyçeer takilaazaar, idee kooloor ba sojol nebtereleer gyiced kangaka.

Ɵngɵrɵsɵn 1932 ondo modo uraskaliin froonto deere boloşogyi gynzegyi osoldol uçaraza byke beledkegdesen modonii dyrbenii nege kubiaas jike bişe modon uraskagdasau baina şuu.

Ene jike alduuta jabadaliin gol şaltagaan bol jikenkini modo uraskalgiin beledkeliin kɵdɵlmɵriiigi bolşoviigçolon cag bolzortoni yrgeer jabuulaza çadasan ygei ba ynen modo uraskaliingaa ekileed jabaza baika yjede kɵdɵlmɵriçɵnii kyçeer, takilaazaar idee kooliin kangaltaar ba sojol nebtareliin kɵdɵlmɵriɵɵr ogto kangaza çadasan ygei baisan.

Ede bykenees bolko surgaal abça ene ziliin modouraskalgiin kɵdɵlmɵridɵ ɵngɵrɵsɵn ziliin gynzegyi alduugi biçiikanç dabtaka ygein tɵlɵɵ Burleestreest ba tyynii uraskalgiin seegter bolon rajoonguudiin modonii aza yiledberinyydiigi erkilegçe zurgaanguud kyçe çadalaa ba arga meetedee daiçalkii josoor emkidken zangidaza uraskalgadaa amzaltatai beledkeze byke kereglegdeke matiriaaluudiigi dutuu ygei beledkeed baika josotoi baisan azai

Mɵnɵɵ ɵdɵriin baidal deerees abça karabal, ɵngɵrsɵn ziliin alduuta tasaldalani dabtagdakani kolo bişe baina. Zarim gazaruudta alduugaa dabtana.

Jɵrɵnkiidɵɵ uraskalgiin kɵdɵlmɵridɵ beledkeliin kɵdɵlmɵri tonç kangalta ygei jabana. Modobeledkeliin ekin kvartaaliin tɵsɵbiigi amzaltatai dyyrgesen aimaguud (Kori ba Salenge) baisan aad uraskaliin beledkeliin kɵdɵlmɵriiigi kangkazaçadasan ygei baina.

Koriiin aimag bol modo uraskalgiin estafeed sonoskozo togtool gargasan aad, tyynee bejelyylke keregte daiçalan oroo ygei togtooloni togtoolooroo yldesen ba mɵn tyynçilen Selengiin aimagiin zarim uraskalgiin tasaguud (Gyzertyi ba Orongo bolon busad) bodotooroo jamarç beledkeliin kɵdɵlmɵri ygei alaga suuna.

Modobeledkeliigi barag sain dyyrgebeç caanani ton çukala kɵdɵlmɵri bolko uraskalgiin kɵdɵlmɵriiigi martaad amgalan jamarç beledkeliin kɵdɵlmɵri jabuulal ygei suukani boloşogyi zigşyyritei yzegdel mɵn bolno.

Ene baidaliigi Buriaadiin modonii treest ba tyynii uraskalgiin ceegter bolon aimaguudiin Leespromkoozuud bol jamarç kemzee abal ygei bolşoviig kɵtɵlbɵri ɵgɵn ygei baikani byriç zigşyyritei yzegdel bolno.

Uraskalgiin ekilke cag qazaa orozo jiree. Mɵnɵɵ yldeed baisan bogonikon bolzor dotor daiçalkii josoor kyçe çadal ba arga meetedee yrgeer emkidkeze çadaka ygei bol modo uraskalgiin 1933 onii tɵsɵbiin gyicedkelde saad uçarakani zailaç ygei bolson yjetei.

Oiriin cagaa byke alduunuud ba zadagairangijaa eblyylen zangidaka keregtei.

Buriaadiin modonii treestiin zygeer opiratiiv kɵtɵlaɵriɵɵr kangaka keregtei.

Ertees kereglegdeke tooto kɵdɵlmɵriçɵnii yrgeer elsyyleze, bişe keregcelyydiin zyilyydiigi dutuu ygei beledkeze uraskalgiin ekilekede kɵdɵlmɵriçɵnii ideke kooliin kangalta ba şojol nebtereliin kɵdɵlmɵrinyydeer gyiced kangaka josotoi.

Mɵnɵɵ jabaza baisan teempiigi koinogşodoo yndeseereni kubilgan şinedkee y g e i b o l teseze boloşogyi şuu.

Miserkeejev uraskalgiin beledkeliigi asalduulaba

Selengiin aimagiin, Gyzertein modo uraskalgiin tasag deere uraskalgiin beledkeliin kɵdɵlmɵridɵ baga bişe tasaldal tokioldoson baina.

Ene tasag bol 8 mingan kybmeeter modo uraskaka tɵsɵbtei ba enyynde kamta deeree 200 kɵdɵlmɵriçɵd kereglegdeke baisanaas mɵnɵɵ negeç kyn elsyylegdee ygei baina.

Gadana ene yjede barilga jabuulaka baisan aad kɵdɵlmɵriçɵdiin ygeigees tasaldasan baina.

Usa goluudiin ergiigi ceberleke 50 kyn mɵnɵɵ kɵdɵlmɵrilɵzɵ baika josotoi aad niuur deere miil 20 kyn kɵdɵlmɵrilɵzɵ baika jum-

Gyzertein tasagiin proroof Miserkeejev bol kɵdɵlmɵriɵɵ şamduulkiin tɵlɵɵ jamarç kɵdɵlmɵriig jabuulka ygeigeer yle baran odoo junii bolzo baisaniigi medekeç ygei, sanal bodoloo tabikaç ygei „ɵɵrɵɵ bytekede" naidaza oportuniis yzeleer suuna. Ene metiin nobşo koiroguudta çanga kemzee abka keregtei.

Mɵn Mukar-şiberiin rajoondo enyynees deere bişeer kɵdɵlmɵriɵɵ jabuulna. Ede byken bol oiriin cagaa usadkagdasan baika josotoi.

D.Damdinii

Japoonii elçen said Ota gegçede gadaada keregiin arkomiin orologço Karakaanaas 1933 onii apreeli 16 nii eder kiisen medyylge

TASS iin medeecel

Doiono Kitadiin temer zam (DKTZ) deere lokiolдoson tygşyygiin baidaltai kolbogdaulan gadaada keregiin arodiin komisaar orulegşo nek. Karakaan bol japoon elçen said Timokiçi Ota gedegigi uruu aсarza, ene onii apreeli 16 nii eder SSSR-iin zasagiin emenees dooro dursagdasan medyylge kiibe gebel:

1) Japoon-Kitadiin arcaldaanii ankа tyryyn garka ba japoonii armiin (ceregiin) Manzuur oron deere orokoos koişo japoonii zasag bolbol SSSR-iin aşag tusada ilangajaa DKTZ deere jamarç garza gai tokiolduulagdaka ygei, enyyn tusbi japoonii ceregiin kamaanda ba Manzuurta suugaa japoonii çinoovnigta egtesen baina geze Moskvaada suuza bykii eeriingee elçen saidaar damzuulan bujuu ali Tokioodo suuza baisan soveediin elçende ceke naiduulsani negende busa baika juma. Ene metiin medyylge naiduulaganuud gancakanç uçaral sobiitiin ekin deere kiigdesen bişe, men sobiitiin jabuud zuura egeel syyliin cag boltor kiigdesen begeed envyn deerees japoonii zasag bol SSSR-iin aşag tusa ba erke çeleegi kokiduulza magaad bykiin kariuucalgiigi beje deere dyyren daaza abaaşani ilerne.

Soveediin zasag bol japoonii zasagiin ene naiduulganuudiigi abça zarim kedii sanaagaa amarsan begeed uçarani, egeel tyryyn ekileed baikada japoonii nutagiin zasaguud bolbol ynekeeree SSSR-iin aşag tusa ba e r k e çeleegi kokiduulalgyi sakikiin dura zabdalga gargasan baigaa şuu. Ceregiin jabuulgatai kolbogduulan zamiin rajoon şadar DKTZ de nocotolgoor gemteel olondo kiigdekedeni soveeed zasag bol japoon ulasiin ankaralgiigi ene garza gai teeşe kanduuldag baisan bolboç, teryyniigi aikabtar çanga juman deere bodolgyi jike sanaagaa zobodogç ygei baigaa, jaagaadba gekede iime garza gainuud ceregiin baidalaar şaltagaalagdaza bolko baigaasan.

2) Syyliin keden saranuud dotor Manzougo gedegiin zasaguud, Manzongoоо suuza baigaa japoonii zeblelçed ba nutagiin japoonii zasaguudiin jabuulga bolbol DKTZ deere tygşyyrilteiken baidal tokioolza, gancakanç temer zamiin baidaiin telee soveed zasagiin sanaa zobookoor yle baran, bykii karilcaa kolbooгiin zokimzotoi jabacada ajuul uçaruulka zorilgiigi ali bykii asuudaluud tuşaa zoriuuta arcaldaa gargaka zamaar tabiaad baina.

3) Soveed zasagiin emenees japoonii zasagiin ankaral kanduulka gesen gol faaktanuud iime:

a) 1932 onii ijyyli 7 nii eder Manzuuriin zasaguud bolbol DKTZ-iin Percvaaloçno garamiigi bulimtaran ezelsen azai. Ene bulimtaralga bolbol japoonii zasagta ijyyli 8-nii eder medeecegdesen josoor Manzongo gedegiin alba da baisan japoonii albatanariin ceke udaridalgaar yildegdesen baina. Dursagdasan niumuudiin gemeer ene asuudal bol meneeç boltor şiidker gargdaza ygei, iime deerees SSSR-iin aşag tusada garza gai tokioolduulsan jabadal men şuu.

Tyynees gadana, tus asuudaliigi Japoon ulasiin gadaada keregiin miniistersvees ty gen cagaa şiidken zaisuulka geze ygei egesеer baiteran, ene onii apreeli 11 nii eder japoonii ceregiin çinoovniguud Perevaalaçna garmiin konto origi ezelze tyynii geriin oroido japoonii tug kiiskeed Japoonii karuul tabiba.

Odoo cag boltor Manzongo gedegiin zasag joson busiin zyilyydiigi yiledekedeni Japoonii zasag tyyniigi jailulka jabdalda kabaadadagsan, menee bolood baikada kelceenii çanartai (şiidkegdeegyi) baisan ba baizaç baisan jumanuudiigi Japoonii zasaguud ees dee bulimtaran orobo. Japoonii zasagiin naiduulganuudiigi gartaa bariza baigaad iine juuma yildegdeze baikadani soveed zasag seergyycen zeriee ygeidee argani ygei bolno;

b) Japoonii zasagiin guiltaar soveediin zasag bolbol DKTZ deegyyr japoonii cergyydiigi zeekiin zebçeel egsen baina. soveediin zasag ba DKTZ bolbol ene ceregiin zeelgiigi onco naimaanii (mengе aolkiin) çanartai zeelge men ba ene zeedelnyyd cag doroni telegdeze baika josotoi geze yzemzeldeg baisaniigi balai todoruulza baisanii kereg nii ygei.

Tiin zuura DKTZ ba japoonii ceregiin zakirgaanuud koorondoo jabuujagdaza bykii zeelge çirelgenyyd ene asuudaliin (mengenii) talaar aikabtar udaaran uzakiin gadana japoonii zakirgaanuudaas tuiliin jikeken yriteze teryynee telelgyi Manzuurdeki ceregiin jabuulgiin ulamaas naimaanii çirelge ton bagadaza jadaral yzeze baisan zamiigi byri muu baidalda oruulza baina.

c) syyliin yjede Manzuuriin oron dotor japoonii çinoovniguudiin kabaadalgataigaar bolzo bykii uçaral sobiitinuud soveed zasagiigi ilangui jikeer syrdyylne. Manzuuriin poliiciin zasaguud bolbol DKTZ-iin zokistoi kedelmeriigi tasalduulka, SSSR-iin aşag arbizalda jikeeken garza tokiolduulka geze ceke zorilgo tabisan ali olon kyçerkeg jabuulganuudiigi yildebe. Ene jabuulganuud jamaraar jabuulagdaaba gekede: DKTZ ba Baigaliin emeneki temer kojoriin koorondoki karilcaagi temer şugamiigi zadalka zamaar tasalka, ba SSSR iin temer zamuud ba DKTZ koorondiin jabalcaagi streelkenyydte tulga kiike zamaar tasalduulza evroopo—aziiin jabalcaagi tasalduulka SSSR te kabaatai tranziidiin teeberinyydiigi bulimtarza teryygeere DKTZ deere soveediin tranziidlaka erkiigi kokiduulka zergiin jabadaluud.

d) tonuulçadiin cag yrgelze dobtolzo, poojozdonuudiigi tonozo, temer zamiin barilgiigi sandargaza, zoriuuta pooporдonuudiin kryşeene ajuul tokiolduulza, alaza kiudaza, DKTZ de kedelmerileze baigaa kedelmeriçediigi kulagailan abaaçaza baisan bykii esecte DKTZ -iin dorono şugam bolbol ustalan emkiee aldaba. Japoonii zasag bol DKTZ iin dorono şugam deegyyr japoonii ceregiigi zeeke tailbari erin guika zuuraa gurim josiigi sergeen boskokiin zorilgo tabinabdi ene zorilgojoo gyicedkekiin ujalga egenebdi geke zergeer naiduulaasan. Tiin zuura, temer zam deereki gurim joso ba ajuulgyi baidaliin talaar karza yzeke bol egeel muukai caguutaç meneeniki çingi baiza yzeegyi.

c) Manzougo gedegiin zasag ba Monzuur orondoki japoonii zasaguud bolbol SSSR iin gazar oron deere baigaa parovooz ba vogoonuudiin tukai asuudal eesedee zoriuuta boizoruulza syyliin cagaa ulam keezyylbe, jaagaad zoriuuta keeryylegdesembe: gekede, tedener bol ene kojor asuudalda soveed zasag bejee zemelyylmeer bişiini medeze baina. Keereldeen garça bykii pavooz ba vagoonuud bolbol soveed zasagiin zeeri men ba DKTZ iin zeeri kezeedeeç bişe. SSSR iin ezemdeliin DKTZ eec kadaa, Manzongooç kadaa tiikees baitogai japoonguuç kadaa ene parovoozuudta sanaarkan preteenzelze çadaka ygei. Jere vogoonguudiin talaar abça kelcebel soveediin temer zamuud ba DKTZ koorondo cag yrgelze vagoon andaldaa bolzo baidag begeed iime deerees DKTZ-iin kabaatai tuskai tooto vagoonuud SSSR iin gazar deere men tere tukai bykii ali kolo deeşeeç tootoi SSSR iin vagoonguud DKTZ deere baidagani gaikaltai bişe (soveediin 2000 aas deeşe vagoonuud DKTZ deere). Kerbee SSSR iin gazar oron deerees ede vagoonuudiigi DKTZ de bucaaka jabadal zarimdaa saatadag baigaa bol kitadiin otriaaduud ba japoon manzuuriin aarmi koorondo daisaldaa bolzo keden sara dotor DKTZ iin kojor yzyyr deerki jabalcaagi tasalcan uçaraas udkalagdana.

e) zeblelte ulasiin erketeniigi barika tuşaaka jabadal yrgelzelseer tedeenii dunda zilees deeşe jamarç syyd ygigeer sugçad yzegdee duuldaaygi kende baidaltai, sokiuulka ba nanşuulkiin gaşuudali kylieegçed ali olon, enyynde japoonii zandaarmanuud ba manzou godo alba kiize baisan japoonii albataoç ceke kabaadalcaza baidag baina.

4) Ede byke faaktanuud bol SSSR -iin aşag tusiigi ebdekiin bykii yzegdelyyd kizaarlagdaad zogsono bişeç kadaa) japoonii zasagiin gazariin emene SSSR-iin aşag tusiigi karşalka jabadaliigi zogsooko ba kolbooto ulasiigi dobtolkogyi uçar tukai ynekeer çadabaritai kemzeenyydiigi abkiin duradkaluudiigi tabiza kandaa ygei dee soveed zasagiin argani ygei bolbo.

eker karakaan bol ene medyylgee tukai tyrgeer kariuu egekiigi elçin saidta kandaba. Nojon.Ctoo bol erke b i ş e jopooniigoo zasagiin g a z a r t a damzuulza kezee kariuugiin kylieegdemegce, erkebişe nek- karakaan ba soveed zasagiin gazarta duulgakab geze nek. karakaanda naiduulba Nek. karakaan bol enyyntei kamta nojon elçide parovoozuud ba vogoonguud tukai sproovkiigi. DKTZ -iin baidal da tybegtei keregiin negen bolko baisaniigi sanuulmzatai biçegiigi egelcebe.

K i l i i n c a a n a

Japoonii imperaliizma Koito itadta

Lenkou ba Koito Kitaddeki Zançanşaa bolon Sanikoodziaa nutaguud japoonii garta

Mygden, 15(T). Japoonii ceregyyd bolbol eni udaan cagaa dai ceidaa kusenii eceste apreeliin 11-nii eder kitadiin jike kanadeki Lenkougiin garaca ba men tyynçelen jike kaniin emeneki Zançanşa, Sanikoodzioo nutaguudiigi ezelen ababa. Japoonii aviaaca bol Sakar moziin Doloonuur kotiigi bombodozo kitad ceregyydees tuiliin oloor alasgaaza baina.

Beipin kotodo ajuul kylieengi

Şankai, 15(T). Kitadiin sonin biçegvydiin medeecelin josoor Sentinkou ba Lenkou koorondoki rajoondo japoon kitadiin eris tesiin baildaan bolzo baina. Lenkou rajoondo japoonii zygees jikeken dobtolgo kiisen jabadal gederge cukariuulagdaba.

Ali bykii froontonuud deere japoonii aviaaca (agaariin kyçen) jikeken idebkitei dobtolgo kiine.

Beipin kotiin niitiin ba zasagiin gazariin emkinyyd agaariin dobtolgoos kamagaalka jabadaliigi baiguulza, tomo buunuudiigi todkozo baina. Kotojoo kamagaalka niitiin komiteeduudiigi togtoobo.

Zeblelte ulas dotor.

Temeriin çuluunaas kanaadi gargaka probleeme şiidkegdebe

Moskva, 20 (T). Akadeemik Gyykinii neremzete Kyyrskiin sanzanii anamaaliiin turşalgiin negedyygeer şaaktada nykeleciin kedelmeri dyyrgegdeze baina. Temeriin çuuluun kyrter kedeken meeter gazar ylezei. Nykelelgiin kedelmeriin gabşagai kollegtiib bolbol sajiin derbe taban konogto ekini temeriin çuluugi gargakabdi gesen ujalga egebe.

Soveediin instityydiin narin ukaanii şinzelgiin kedelmeriçed bolbol Kerçenskiiin temeriin çuluunaas katuu staali bujuu vanaadi gargaka probleemiigi şiidkez çadaba. Kerçenskiiin metaluurgiin zavoodiin turşalgiin toskuur bo bol kaaliciin vandaad gargaza, tyynii syyleer eligtrepeeçede oruulna serrovaandi bolgono.

Uçar enyyn deerees, menee soveediin vanaadiiin bujuu katuu staaliin yiledberi baiguulagdaza, eşee nege azayiledberiiin salbariigi gadaadiin ulasuudiin kamaaralgaas çeleelbe.

Kende yiledberiiin aradiin komisaar bolbol ene probleemiigi şiidkeke keregtei kabaadagçadiigi saisaan tuiliin jike bajar kyrgebe. Giidremeetiin belgemiin mergezelenii udaridagçad professor Soobolev bol 5000 tekerigeer şagnagdaba, inzeneeryyd Bolşakoov, Gasnov, Krasiilmkov gegçed kyn byriin 1500 tek. şagnal ababa.

Ceemintiigi şinzelen yzeke narin ukaanii erdemiin şinzelgiin instityyd bolbol qiipsees mokinii kyçel gargaka probleemiigi eesediingee kyçeer şiidkebe. Ene turçalganuud bolbol janvaari maarta sarada Kosogooriin metaluurgiin zavoodiin ceemintiin ceekdeki azayiledberiiin ştaabta yildegdesen baina. Ene uçar bolbol soveediin aza yiledberide jikeken udka çanartai kereg men bolno.

Angiiin sergeвçiigi aldagçadta ça[...] cokico egeke

Cagaantanii opiceeriigi keegtii

Deede-Yde C.R.K.-giin kopkoozto cagaantanii opiceir jabasan Selengiin aimagiin, Zagastain somonii „tokoi“ geze nutagiin Baras Banzargşiin gegçe bol, şurgan orood, zeeleken styyl deere amarkan suuza baina.

Envynees urida, Selengiin aimagiin, Borogoin sovkoozto şurgaad baisanaa, tendees keegdeed baiteran, men aimagiin, Orongiin somonii „Ulaan Orongo“ geze komuuniin tyryylegçe nek. Dondokoov gegçe kol, keden udaa niuuca biçeg jabuulan, B.Banzaragşiin gegçiigi, tus komuuniin Bugaalter bolgon abaad baikadani, aimagiin Namiin komiteedaas tuskai biçelge nege bişe kylieegdeze, Banzaragşiin gegçe albanaas keegdesen belei, angiiin daisanda zeelen suuriigi egegçe Dondokoov gegçe bol Banzaragşiin gegçiigi keden sara komuuniin talkaar tezeegeed, tyynii syyleer, Deede-Ydiin kopkoozto şurgakadani men baga bişeer tusalalsazai.

Deede dursagdasan B.Banzaragşiin gegçiigi cokom kenii neker geeçeb geze, ilangujaa namiin ba komsomooliin geşyyd ba şudarga gabşagaiçuudta cokom ile medegdekeer bolboç, angiiin niyde sokordoson juu ali eeree angiiin karşa etegeed baisanii erke deerees Dondokoov metiin oportuniistanariin kaluun udaridalgaar, odoo kyrtel zeelen suurinuudta selgen munganinaza jabadag baina şuu.

Oirin bogonikon bolzor dotor nerelegdegçe B.Banzaragşiin gegçiigi şuud ceberlekiin kamta tyyniigi dali doroo niuuza jabasan Dondokoov metiin oport[...] riigi Namiin şataar ba[...] şataar kariuucalgada ka[...] ton çukala baina

Angiiin karşa etege[...] kolkooz, sovkooz, M.T.S-koozuudaas buşuu tyrg[...] ceberleegyi bol, deereki [...] gi bekizyylnebdi geze [...] geze medeeze tula, enyy[...] udaaza baika kereg yg[...]

Kotiin KK-KTI-iin da[...] karal tabikani ene eder[...] go bolno.—

K[...]

Şurgasan lamanariigi şuud cebe[...]

Kori. Doodo Kyrbiiin somon dotorki kolkoozuudiin dunda 33 onii fivraali sarada ceberlelge yiledeze kolkoozuudiin dunda angiiin daisad lama, niudargeçuudiin şurgan orosoniigi ceberlesen bolboç, basala namiin zergede şurgagçadiigi dutuu ceberlebe gebel, tus somonii namiin yyrte şurgasan lamanar kaana bainab gebel, maani kuraza jabasan Rabdan Banzariin gegçe Kiaagtiin aimagta zeblel namiin surguulida suraza baina. Lama Daşanima Cerenii gegçe Koriiin aimagiin anguuçanii ebleliin tyryylegçe bolood suuna. 3 dakin lama Şoizal-Ceren Dampiliin gegçe men aimagiin miliiciin albanda suuza baina. Edegeer lamanariigi tus tus albanaasani darui ceberle[...] tii.

Şyymzeli[...]

Kaniin sonini [...] zuulka çuk[...]

„Aga“ Urada—Agiin „STAALINII“ nerete ar[...] gede ilebkitenii ba el[...] neriin zygees saradaa [...] ragagdadag kaniin soni[...] biçiikan ba ekinees a[...] şyymzeleleer dyyresen, [...] san kampaani tus biçese[...] geç ygei. Enyynees ko[...] deki komsomooliin yyr [...] zasan jabuulka çukala-

„B-M. Ynenii“

Sonini erkilegçiigi orologço D. Ce[...]

Из-ва „Б.-М. Правда“ и „Унэн“ бурант № 32